

Ayşe Acar BAŞARAN

Batman Milletvekili

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU'NA

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu tarafından oluşturulan heyetin, 4 Mayıs 2017 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesinde zırhlı polis panzerinin Mesut Yıldırım'ın evine çarparak içeri girmesi ve 7 yaşındaki Muhammet ve 6 yaşındaki Furkan kardeşlerin hayatlarını kaybetmesi ile alakalı olarak 25 ile 26 Mayıs 2017 tarihlerinde yaptıkları incelemeler ve görüşmeler sonucunda hazırlanan taslak rapor hakkındaki muhalefet şerhim aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarım.

Ayşe ACAR BAŞARAN

Batman Milletvekili

Şırnak'ın Silopi ilçesi, 2015 yılından 2016 yılına uzanan ve hala devam eden çatışmalı süreçte sokağa çıkma yasağı ilan edilen ve yıkıma maruz kalan sivil yerleşim alanlarından yalnızca birisidir. Şırnak Valiliği'nin 14 Aralık 2015'te Silopi'de ilan ettiği sokağa çıkma yasağının birincisi 38, ikincisi ise 19 gün devam etmiş, resmi kaynakların 20 Ocak 2016'da operasyonların bittiğini açıklamasına rağmen zaman zaman sokağa çıkma yasağı sürmüştür. Temmuz 2015'ten bu yana Silopi'de 68'den fazla yurttaş hayatını kaybetmiştir. 57 yaşındaki 11 çocuk annesi Taybet İnan'ın cenazesinin 7 gün boyunca sokakta kalması, üç Kürt siyasetçi kadın Seve Demir, Pakize Nayır ve Fatma Uyar'ın katledilmesi ve 8 mahallenin riskli alan ilan edilerek kamulaştırma adı altında evlerin yıkılması, Silopi'de yaşayan yurttaşların, devlete ve devlet görevlilerine olan güvenlerini derinden sarsmıştır. Zırhlı araçlar, Kürt illerinde 'kaza' olarak tanımlanan ve ölümle sonuçlanan vakaların onlarca nedenlerinden yalnızca biridir.

Çatışmalı ortam ile birlikte, Kürt illerinde sivil yerleşim alanlarında günlük hayatın bir parçası haline getirilen zırhlı araçlar ve kolluk güçlerinin ihmalkarlığı nedeniyle, Mardin'in Dargeçit ilçesinde 9 Şubat 2017 günü okuldan eve dönerken zırhlı aracın çarpması sonucu 7 yaşındaki Berfin Dilek; 7 Haziran 2016 günü Cizre'nin Alibey Mahallesi'nde zırhlı aracın çarpmasıyla hayatını kaybeden 6 yaşındaki Bünyamin Bayram; 24 Ekim 2016 günü Cizre'nin Nuh

Mahallesinde zırhlı araç nedeniyle hayatını kaybeden Hakan Sarak; Kozluk ilçe çıkışında yol kontrolü yapan kobra tipi zırhlı aracın, geri gittiği esnada çarptığı 33 yaşındaki Kerem Aslan; Diyarbakır'ın Ofis semtinde, zırhlı aracın çarptığı Hatun Elhuman; Van'da 28 Nisan 2017 tarihinde zırhlı aracın çarptığı Sami Uçan; Tunceli'de hızlı bir şekilde giden Kobra tipi zırhlı aracın ezdiği Naciye Özdemir; Van'ın İpekyolu İlçesi'nde 24 Temmuz 2016 günü kirpi tipi zırhlı aracın çarptığı 4 yaşındaki Taha Kılıç; Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde TOMA'nın çarptığı yaşlı adam; Bitlis'te polise ait zırhlı aracın çarptığı 55 yaşındaki Talat Uçar; Van'da polis panzerinin ezdiği 12 yaşındaki A.O; Akçakale sınırında zırhlı araç ile ezilen 16 yaşındaki Hasan Bakdur; Diyarbakır'da polis panzeri tarafından ezilen 19 yaşındaki Şahin Öner; Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde çarşı merkezinde zırhlı araçtan sivillerin üzerine açılan ateş ile yaşamını yitiren Aydın Tümen, Serhat Buldan, Rahmi Sefalı ve Nejdet İşözü; Diyarbakır'ın Lice ilçesinde askeri zırhlı aracın çarparak öldürdüğü Pakize Hazar basına yansıyan ve ölümle sonuçlanan vakalardan yalnızca birkaçıdır.

Silopi'de 6 yaşındaki Furkan ve 7 yaşındaki Muhammet kardeşlerin ölümü ile sonuçlanan zırhlı polis panzeri vakası ile kolluk güçleri ve kullanmakta oldukları araç ve silahlar nedeniyle gerçekleşen ölümler bir kez daha gündeme gelmiştir. Özellikle geçtiğimiz son üç yılda zırhlı araçlar nedeniyle yaşamını yitiren sivillerin sayısı göz önüne alındığında, bu ölümlere neden olan kolluk güçlerinin benzeri olaylara tekrar karışmaması amacıyla başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere devlet kurumlarının uygulamaya koymaktan çekindiği caydırıcı politikaların yoksunluğu, bu vakaların tekerrüre uğramasına neden olmuştur. Dahası 15 Haziran 2017 tarihinde Silopi Raporu'nu görüşmek üzere toplanan İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu toplantısına katılan *Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Adem Çakıcı*, 2 çocuğun ölümüyle sonuçlanan olaya dair soru ve endişeleri giderici açıklama yapamamıştır. Zırhlı araç sayısını bilmediğini iddia eden Çakıcı'nın, aracı süren polisin 'eğitilmiş olsa da o kazadan kaçınmazdı', 'araç bozuk değildi', 'aracın son periyodik bakımı ne zaman yapıldı bilmiyorum' söylemleri yetkili isimlerin bu olayın aydınlatılması yönünde yeterince çaba harcamadığı izlenimini yaratmaktadır. Çakıcı'nın araçlarda yaşanan sıkıntıları polislerin ancak kullanırken öğrendiklerini, özellikle eğilmiş arazide Silopi'de yaşanan olaya benzer arızaların sürekli yaşandığını, ancak yine de bu araçları kullanımdan çekmediklerini belirtmesi ise oldukça endişe vericidir. Zira bu araçların kullanımdan çekilmemesi nedeniyle yukarıda ismi belirtilen kişiler gibi birçok yurttaş yaşamını yitirmektedir. Olayın üzerinden 42 gün geçmiş olmasına rağmen bilirkişi raporu hala düzenlenmemiştir. Bilirkişi olarak seçilen kişilerin bu araçlar üzerine uzman kişiler olmaması, ortaya konacak verilerin hakikate katkıda

bulunmayacağı kaygısını uyandırmaktadır. Yurttaşların kendilerini korumakla yükümlü olan kolluk güçleri nedeniyle yaşamlarını yitirmeleri ve bu vakaların devletin yetkili kurumları tarafından layıkıyla incelenmemesi ve önlenmemesi kesinlikle kabul edilemezdir

Raporun Silopi İlçe Emniyet Müdürü Selçuk Erdoğan'ın beyanlarının yer aldığı bölümde *“Panzer ağır silahlarla dolu olduğundan herhangi bir güvenlik sıkıntısı yaşanması ya da panzerin altında başka biri olması riskine karşılık”* aracın yerinden çekildiği belirtilmektedir. Ancak aracın olay yerinden çekilmiş olması nedeniyle, olayın aracın arızalanması nedeniyle mi yoksa başka nedenlerle olup olmadığı, hız ibresinin durduğu yer, aracın durağan vaziyette mi yoksa çalışıyor olup olmadığına tespiti mümkün değildir. Aile ile yapılan görüşmede baba evde başka kimsenin olup olmadığı sorusuna *“başka kimsenin olmadığı”* cevabını vermiş, ancak buna rağmen araç olay yerinden çekilmiş, birçok hakikatin tespiti imkansız kılınmıştır.

Raporun *“Olaya Karışan Panzerin Niteliği”* bölümünde, olayın araçların eski veya arızalı olması nedeniyle gerçekleştiği intibası yaratılmaktadır. Ancak *Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Adem Çakıcı'nın* komisyon toplantısında da belirttiği üzere aracın arızalı olduğuna dair herhangi bir veri bulunmamaktadır. *“Genel Değerlendirmeler”* bölümünde *“...sokaklarda çocuk sayısının çok yoğun olduğu görülmüştür. Bu durumun da değerlendirilerek, zırhlı araçlar ve hız nedeniyle yaşanan kazalarda başta çocuk ve yaşlıların hayatlarını kaybettiği düşünüldüğünde, özellikle yaşlılar, çocuklar ve engelliler gibi özel önlem alınması gereği ortaya çıkmaktadır”* denmektedir. Lakin zırhlı araçların karıştığı ölümler dikkate alındığında her yaş grubundan yurttaşın, zırhlı araçlar ve onları kullanan kolluk güçleri nedeniyle yaşamlarını yitirdikleri görülmektedir.

Bahsi geçen durumlarda ölümlere neden olan zırhlı araçların fiziksel durumlarının yegane neden olmadığı, eğitilmiş personellerin de eğitimsiz personeller kadar bu olaylara karıştıkları göz önüne alındığında, dikkate alınması gereken en temel ve etkili önlemin, bu araçların ve özel hareket olarak nitelendirilen kolluk güçlerinin sivil yerleşim alanlarından tümüyle çekilmesi olduğu görülmektedir.

Raporun *“Genel Değerlendirmeler”* bölümünde *“Sınır komusunda olan ilin güvenliği için bölgenin güvenlik ihtiyaçları doğrultusunda ilçede polis sayısı ve iş yükü artırılmıştır. Görüşülen polis memurları da görev sürelerinin uzatılmasından, iş yoğunluğunun fazlalığından ve ikamet imkânlarının son derece sıkıntılı olduklarından söz etmişlerdir. Yapılan işin önemi ve stresi göz önüne alındığında, görevli polis memurlarının imkânlar ölçüsünde daha sağlıklı çalışma şartlarına kavuşturulması ile ikamet koşullarının iyileştirilerek lojman vs. ihtiyaçlarının giderilmesi yerinde olacaktır”* denmektedir. Ancak

kolluk güçlerinin çalışma koşulları ve yoğunlukları, ya da ikamet sorunları iki çocuğun trajik ölümünün incelendiği bir raporun değil, bütünüyle başka bir raporun konusudur.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu tarafından oluşturulan heyetin, 4 Mayıs 2017 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesinde zırhlı polis panzerinin Mesut Yıldırım'ın evine çarparak içeri girmesi ve 7 yaşındaki Muhammet ve 6 yaşındaki Furkan kardeşlerin hayatlarını kaybetmesi ile alakalı olarak 25 ile 26 Mayıs 2017 tarihlerinde yaptıkları incelemeler ve görüşmeler sonucunda hazırlanan taslak rapora genel olarak karşı olduğumu belirterek yukarıda değindiğim nedenlerle muhalefet ediyorum.